

La possibilitat d'examinar qualsevol eventualitat de declinar, parcialment o totalment, la Direcció de l'Orfeó, ha d'esser formulada des de dos punts de vista molt diferenciats:

a) La seguretat absoluta sobre el futur del Cor. Per molt democràtica que sigui la visió sobre qualsevol entitat no es pot oblidar que les característiques peculiars de l'Orfeó Català no permeten confiar al Consell Directiu —òrgan colegiat i amb permanències temporals i sense coneixements tècnics— l'exclusiva d'una decisió de tal envergadura, limitant el càrrec de Director a un rol passiu com el d'un empleat camviable.

L'Orfeó fou fundat pel meu Pare, i entre ell i jo l'hem dirigit, i li hem consagrat per complert les nostres vides al llarg de setanta set anys, fins ara. Grats per a uns o antipàtics per altres, ningú ens discutirà, ni a ell ni a mi, la dedicació abnegada, apassionada i eficient durant més de tres quarts de segle.

L'Orfeó, en unes altres mans que les del meu Pare i les meves, hauria estat una altra cosa, o no existiria. Però el que és, amb les característiques específiques que té, ho és per la nostra presència.

Això no fóra mai una raó —si no tot el contrari— per pretendre perdurar en la Direcció més enllà de les propies forces i d'un rendiment idoni. Veure si el meu estat present és o no l'adequat pot no ser d'incumbència exclusiva meva. Però segur que no ho és tampoc amb exclusiva del Consell Directiu actual, que ha donat mostres suficients, i de fa prou anys, d'animadversió a la meva persona per a no poder resoldre amb objectivitat i serenitat.

Potser el camí menys lesiu per a l'Orfeó davant un tema de tal gravetat, fóra que els actuals membres del Consell, cap dels quals és indispensable per a la pervivència de l'Orfeó, dimitissin els seus càrrecs a la pròxima Assemblea i donessin pas a persones noves que, sense prejudicis, es plantegessin serenament el tema, si ho consideraven convenient.

En altra cas, i després dels nombrosos quid pro quos al llarg de tant temps, sembla que la única via recta i serena, fóra dipositar la decisió a mans de terceres persones, de la confiança mútua.

Per la meva banda, de la situació i futur personal en faig qüestió secundària. El que no faré mai és donar un pas enrera en les meves responsabilitats mentre no m'asseguri, clarament i fermament, de les mans a les quals es proposa confiar el nostre Orfeó, i estigui segur de que em mereixen prou confiança. Pretendre una altra cosa i creure que jo puc deixar l'Orfeó sense assegurar-me del futur que l'espera és la mostra més evident de la lleugeresa amb que s'encara el problema i que mai s'ha comprès l'esperit amb que ni jo ara, ni el meu Pare abans, hi hem entregat i cremat les nostres vides.

b) El dia que jo abandoni la Direcció —i aquest és el problema que deixo a segon terme— això haurà de ser amb unes seguretats documentades d'un manteniment de la retribució actual, actualitzada al llarg dels anys d'acord amb el nivell de vida, i continuada, a suficient nivell, a favor de la meva muller si em sobrevivís. Manteniment també de la meva vivenda i reconeixement públic de tota la meva història a la Casa.

ORDRE DEL DIA

Lectura de l'acta anterior.

Altes i Baixes.

Informes de delegats.

Lluís M. Millet

ORFEO
CATALÀ

D'acord amb l'article 39 del Reglament general de l'entitat, la Junta Directiva es reunirà en sessió ordinària el dia 13 de desembre de 1976, a les 19.30 hores
Barcelona, 10 de desembre de 1976

El Secretari,

Lluís Mª Millet

Sr. ....

Remolguet amic Maragall: Després
de la conversa d'ahir i del canvi d'im-
pressions a la junta, m'interessa els man-
fester que d'acord amb l'article 18
dels nostres Estatuts em considero pro-
tor de l'O.C. fins que la f. G. Extraordinària
no hagi aprovat la nova elecció (col·lectiva)
del càrrec. Per tant, prego que continua-
ment a què que v. em va manifestar ^{anar} no im-
primir el meu nom com a director a tots
els programes que dels concerts que s'efectuen
fins aquella data.

Esperant una ^{me} decisió me afecte.

(O malentès)

x i per tal d'evitar confusions
en la nota que hipotètica me vingué de
nou a la premsa.

(1) En cas d'être rependut per la Junta General a proposta de la Directiva

- junt amb les tarques de cantaire, ^{mestant} després com a me.²
- director proposat pel Sr. Pujol, llavors director-vice-
- ger del men pare a la seva mort, i finalment
- els del gener de 1946, com a director a la mort del
- Sr. Pujol, proposat per la Junta Directiva, i només
- definitivament veu en pública senyal.

Però hi ha alguna cosa més que tot això: Els
- Cantos de l'Orfeo es pot dir que s'han estat el "mestiu con-
- ductor" de la nova vida des de que vaig néixer. Imagi-
- nen de quina manera han entrat dins la nova ànima. Els
- han format un punt indestructible. I les ensenyances i
- els mètodes del men pare i dels seus mestres, gràcies a les
- quales (no em cansaré de repetir-ho) l'Orfeo ha assolit els
- seus majors triomfs, i s'han dotat d'una personalitat
- única, perquè no han oblidat ~~el~~ estat exaltat d'un estil
- una "standard", però que són fills de la personalitat ar-
- tística i humana dels seus creadors.

Quan vaig prendre posició de la direcció de l'Orfeo
- Català vaig fer clara al·lusió a l'espirit tradicional de l'Orfeo.
- Ara em placeu reafirmar que he estat sempre fidel a aquest
- espirit, i que no vol dir que no crequis que aquest ha.

que fou Felix Millet ~~a qui~~ a qui encara tant
enyorem i a qui en aquest moment evoco amb tot el fervor
i agraïment de la meua ànima.

Mes tard en cimar llengües en la subdilecció vaig tenir la sort que
volgués ocupar aquest lloc l'amic Adolf Cabané, estretament
lligat a la vida i feina catalana i excel·lent amic i
i mèrit amic lleial i fidelíssim ~~per tant~~ al qual tant
semeis inextinguible la prestata l'Orfe. ~~Després vingué en~~
~~a entrar amb Cabané, però~~
~~l'exercici del seu càrrec i així que quan per raons de salut~~
nagré d'abandonar-la

- via, de sobrevenir estancat, car crec en la natural
- ~~que~~ i recta evolució, sempre que aquella aquesta vi-
- gui filla d'aquell impuls vital que deia temps
a les forces de la natura i que ell fa vibrar dins
nostre si som obedients a la seva veu.

I com altres vegades, no em cansaré de repetir-ho: sense treball
suficient no pot haver-hi resultat satisfactori. És precis patir,
sacrificar-se, no descurant cap detall. I cal no dubtar que
els chors "amateurs" poden emular i àdhuc superar
els professionals en perfecció tècnica. Unicament que el
ritme de treball d'aquells és, per necessitat molt més
lent. Cal, per tant, tenir present que els chors "amateurs"
com més traguin treballat la lectura i la tècnica
vocal, llur treball de conjunt serà molt més
planer.

~~Però jo em deu a l'Assemblea General, amb ramonada
a més que l'aportar la meua gestió enfront d'altres
la i els moviments de la meua renúncia.~~

(5) Indubtablement tot l'Orfeo no constitueix una excepció.
- Llibre, però la seva força és tal que sempre en ~~di~~ ^{hi} ha. Però
en els seus moments més alt ha estat també criticat
per la seva crítica sempre però sempre sempre el
seu admirador, ha tingut sempre també el seu
situacions en tots els moments, però és més que gran
veul alta utilitat catalana. Totum hoc est redemptio
la qual cosa prova la seva força i consistència
en permanentment a l'obra seva? Però estaria millor
preservar, en què moment i tota el nostre treball
en relació amb l'Orfeo? Perquè aquí està la clau de
tot.

6 | ?

(7) Han d'advertir que la nostra situació d'ara endavant
d'Orfeo, segons el meu propòsit, potser no ha estat compresa.
Però de l'Orfeo, veul dir per un dels de ~~l'Orfeo~~
don algunament, ~~però~~ ^{però} amb la seva clau

(1) Una gran responsabilitat per la baix ^{empennada} ~~assumida~~ amb tot el meu entusiasme i consciència ~~per això~~ amb tota la meua fe.

(2) En efecte són moltes, algunes d'ells d'una importància cabdal per a conèixer al nostre públic en època del ~~la~~ fundador dels de les obres del repertori universal que havien estat donant a conèixer al nostre públic en època del ~~la~~ fundador han estat remuntats, algunes d'ells, però per car la gran obra de Rich, amb un èxit de públic sense parer en l'història del 'Orfó. Però no ens havem aturat aquí i havem continuat donant a conèixer el "en direcció" obres del mateix calibre cultivant el repertori tradicional, ~~amb moltes més que~~ ~~justament amb obres estrenades~~ que havem més que d'altres ~~amb obres estrenades~~.

(3) El record que tinc del meu pare són inenarrables; un home íntegre en totes les coses, religiós sense efectuar, gran artista i condecorat de multitud, de tota mena, etc, etc.

(4) L'Orfó demora aquí ultim 40 anys i ha ^{encarnat} ~~interior~~ ~~el~~ per la dignitat més ~~unobediència~~.

No més és un canvi ~~retrocedent~~ de ritme; voluntàriament acceptat i demanat per fer un pas a la joventut i família d'apostolar i agilitat d'apostolar. En l'impuls de la gran audició, amb la nova ~~el gran volar~~ ^{afirmant} afirmant d'apostolar i l'evolució natural de la nostra gran obra.

- (1) No. Van més a Barcelona al carrer de Carme i baixaven a veure a aquesta casa gran tènica que s'imaginava un any
- (2) Constatat que els amos ~~estaven~~ tènica
- (3) El "Col·legi de St Jordi" que donja Francesc Flor i Calat, al carrer de Roger de Llúria al costat del pany de la Penya, l'ínic col·legi català que hi havia en aquella època
- (4) Cronista parcial amb les meves vides
- (5) Perquè la g. directiva després de diverses fluctuacions va cridar a veure i que ja ostentava el càrrec de Sub-director a la mort del pobre Pepet, era el més idoni per al càrrec ^{suïssell en estem}
- (6) De manera inabundant; fonament tènica, d'una rectitud irracional, de gran religiositat i un gran artista.

7) L'ambient en que jo vivia en l'època portava com
la cosa més natural del món. Les primeres unións mundials de
vaig assistir-hi a l'òpera.

8) Vaig anar a tocar decentment el piano. Ara
me cal dir-ho, fa molts anys que no l'he practicat
hi ha molt.

9) He noi ja vaig sentir el violoncel meravellós de Pau Casals en
els concerts del Palau, des de la fundació de la seva orquestra el veia
moltes voltes anar, i recordo que tropecava amb una ~~unio~~
magnitudat parròica. El recordo quan dirigí per primera vol-
ta la Novena Simfonia, precisament amb l'òpera catala-
na que estava exiliat a Baden, un dia, amb la nova orquestra,
hi vaig fer una visita molt llarga que per molt emoti-
va; hi vaig portar la salutació més cordial de l'òpera.
Fou llavors que aneput al piano em perconixer per pri-
mera vegada molts papaments del "Pessaire" i després agra-
fà el seu violoncel meravellós i em tornà uns papaments
d'una sort de Bach i el cant del vell. Més tard amb el clavicord
Fou un meravellament

président de l'Orfeo Felix Milet, assisté de nombreux
concert de Radio Mus. Opéra P. O. C. pour collaborer en la
1re audición europea de la nueva obra capital. (9

Grinere

(5)

① Realment en els temps actuals la joventut ha experimen-
-tat una salutable reacció enfront de la música. En
aquest sentit s'ha avançat molt. Dona grig de contin-
-plan-los amb la praxió que escolten la bona música
en els concerts

② La meua família intima era molt reduïda: la meua mare morí als
25 anys quan jo solament m'havia complert un. De manera que
a casa nostra vivíem el meu pare i jo, junt amb una veritable
admirable que em feu de mare i que ~~complegia~~ ^{compleixia} a casa nostra
tota la seva vida. El meu pare era un home ~~admirable~~ ^{exemplar} a qui jo vene-
rava, però estimant-lo m'imposava respecte. La ~~seua~~ ^{seua} vida però baix
de dir que la seva vida fou consagrada amorosament a mi,
i em llegí el seu exemple excepcional.

③

101 ~~afament~~

(4) Crec que sí. El meu pare és el meixim exponent.
g'rentment costa de fer-li un díctat curtat.

(5) És difícil de contestar aquesta pregunta, perquè hi ha una
barreja de tot. Només puc dir que el llac parentesi de la cursa
tra guerra civil va ser faltat pel desenvolupament de les
meves activitats vocacionals.

(6) A l'Orfeó Català, la meua muller formava i encara forma
part de la secció coral.

(7) La partitura s'ha de sentir i llegir per dins. S'ha de viure per
dins i després encomanar el seu missatge als intèrprets, a
fi i a pete que senti a l'exterior amb llibertat espontà-
nia.

(8) No molt. Per quatre o cinc països europeus i per bona
part del nord.

Dijem

(7)

(1) És difícil de dir per tal com no he fet llargues estades
en cap d'ells

(2) Jo no soc polític, però vull pla almen parlar de les que a mi
em semblen millors opcions i en decauto per qui
em sembla que pot representar-les.

(3) ~~Entre~~ ells formen part dels records més bells de la meua
vida

(4) Aproximadament un centenar

(5) ^{Portu} Del men "Agar", obra la primera ~~important~~ de Joan H.C.
coner. És una obra molt íntima, gens espectacular, d'ac-
na certa estensió i per a men unistes que jo vaig dedicar
al men Orpó Català.

(6)

- (7) Només es veu aquell qui en vol ésser.
- (8) Per temperament converso més ^{amb} en mi mateixa que amb els altres, a qui em plaça molt sentir conversar sobre matèries que m'interessin.
- (9) Això, segons els moments i les ocasions.
- (10) N'he llegit molts. En aquest moment m'és molt difícil de fer una tria.

Divendres

(4)

(No hi ha ①)

②

③ Gràcies a Déu no he perdut la Fe i l'Esperança. La vida sense elles seria insuportable.

④ Evidentment, hi

⑤ No tinc propiament fills, amb l'esperit de les bones Tancis, ce
l'esperit

⑥ a tothom, encara que no ho digui, enc que li agrada.
Ara bé, no hi ha d'oblidar que estic a règim i heig de
controlar-me.

⑦ La meua muller ha estat i ho és tot per mi.

⑧ Molt poc. Encara que enc que hauria hagut de fer-ho

no hi' s'c gaire afeccionat. En an era noi' els companys (10)
m'empujien alguna vegada a jugar al foot-ball.

(9)

era realment impressionant.

(7) Rem plas la pintura, però com simple afegit (12)
no pretens dotar-la de significat sobre ella. No puij com molts
analfabets musicals que amb un ridícul aplom dogmatitzen
sobre la música.

(8) No hi he pensat mai

(9) Ja ho he dit abans. Crec que ell és la mateixa natura (eta música)
No es troba un cas semblant en la història

(10) Demano a Déu que em doni vida per a portar a terme, ben
anunciat i ajudat per persones, d'una biografia completa del
meu pare, de la que, tot reconeixent els esforços que en aquest
sentit s'han fet, estem faltats. Així mateix em plauria
molt veure encamada una edició de les memòries de la
rària i musical completa

- ① Ningú^{no} és perfecte, i tot hom té' qualcun a penedir-hi. Jo no ve una excepció. Ara bé d'una cosa no em penedisc de la meua actuació enfront de l. O. C. Si tornés a con-
-çar procediria de la mateixa manera.
- ② No hi atino en aquest moment
- ③ Un dels nostres punts que jo admiro més és el mallorquí Joan Alcover, per mi d'una elegància i perfecció meravelloses
- ④ La falta de sinceritat; els convencionalismes
- ⑤ La Barcelona d'ara en comparació amb la Barcelona de la un-
-iversitat ha fet un progrés material enorme, no és pot ve-
-gar; però ha perdut ~~molta part~~ en bona part aquell valor
-especial que la distingia. Així fa que pretensem veure repu-
-gar - nos eleny de la ciutat, ~~ben~~ cercant un ricès an-
-vós de pan.
- ⑥ Sens dubte Cambó. La meua oratoria capidaina i tallant

Avui heig de parlar als cantaires en un pla confidencial,
per tal que s'ignin ells qui primer conequin les meues intencions
degradament meditatedes i madurades envers l'Orfio Català,
a qui tant estimo, i concretament envers el chor.

He presentat a la junta el meu derig, degradament raonat,
i ho tornaré a fer potser més estensament davant la jun-
ta general de veus, que és la que, en definitiva s'ha d'aprovar
(o rebutjar); el meu derig, repetixo, de conar en la Direcció General
del chor (a la que ve deutor d'emoions inoblidables,
i també; perquè no dir-ho) d'hores d'angoixa i de dolor), la
qual cosa no val pas dir que jo no contenni col·laborant
activament, com fins ara, en les tasques directives del
chor, vull dir en els anecis parcials i conjunts que ho repre-
sentin, mentre la meua salut m'ho permet.

una de les raons del meu propòsit és la de donar pas, i respon-
sabilitzar a la joventut, i concretament a qui crec que pot
portar l'Orfio a bon terme, si és humil a tenir en compte
els consells dels qui posseeixen una experiència adquirida
en el llançament de llurs anys, i que en res s'oposa a les

conquesta d'una enraonada evolució

Pensem tots amb la responsabilitat que tenim contra-
llem l'Orps' Català, i que aquesta entitat és una
cosa molt sèria en la vida de Catalunya. I que sense
esforç i sense sacrifici no hi ha forma humana d'aque-
tar-la.

I res més. Com que aquestes paraules meves no volen
ésser cap comiat, fins deventar un agraïment.

X a donar sempre uns obres determinades en qualque
concert.

1972

Parables meus als cantaires
amuntant el meu tresor de Jueu

El nostre objectiu, el de l'obra cultural

El nostre senyor Sr. Mulet ha manifestat a la Junta Directiva de l'Orfeó Català el seu desig de gradualment retirar-se de l'ensenyament en la Direcció del cor i bé amb el propòsit de continuar col·laborant activament a les tasques directives del mateix i a la vida de l'entitat. La Junta aturant aquest desig convocarà l'Assemblea General de Socis, a la qual deu ser presentada l'esmentada cessació i a la que correspon el nomenament de nou Director.

La Junta al conèixer aquesta decisió del Mestre, considerarà els molts merèixements de que s'hauria fet acompanyar després de més de trenta anys de dedicació plena, eficient i memorable a les tasques de la Direcció, correspongué el motivament als sentiments que induïen al Mestre a deixar per acabada la seva gestió, i acordarà honrar-lo dignament en el seu dia.

L'Assemblea General Extraordinària de Socis, serà convocada els primers dies de Febrer.

Junta de Nuns 1977 / Junta de Nuns

En una de les reunions de la nostra Junta Directiva, tinguda
a primers d'aquest curs, vaig anunciar que tenia el propòsit
de renunciar a la direcció plena de l'Orpo Catolà^x, però
que això, quasi ben entès, no volia dir que n'aquesta
assemblea reguia otorgant-me la seva confiança, no
renunciava pas a la col·laboració efectiva i continua-
~~da~~ artística efectiva i continuada a les vees tan-
ques, ^{artístiques} perquè, en recta consciència encara ho crec
necessari. Dos motius m'induirien a fer-ho: un d'ells
donar un allengament al moment general en descansar-
me d'una tan alta responsabilitat; i l'altre motiu el de
responsabilitzar a la joventut i donar pas a la joventut,
i concretament a qui crec que pot portar l'Orpo a
bon terme si és humil a tenir en compte els consells dels
qui posseeixen una experiència adquirida en el transurs

^x a la que veí dentro d'hores ~~incalculables~~ i emocionants,
incalculables i també i perquè no dir-ho! d'hores de reguit
d'angor

de llurs anys que en res, l'opora a les conquestes d'una ⁽²⁾
enraonada evolució, ~~i a la vegada~~ Vull dir si ell es
obedient a l'impuls de la seva natura sense menys-
preuar tot l'edifici que amb la nostra obra han
muntat els seus avantpassats artístics.

Haig de confesar, però, que en deixar l'efectivitat
d'aquest cànc (d'aquesta trecció) no ho faig sense una
relança molt forada. Des de l'any 1914 en que vaig en-
trar a formar part de la secció de veus del cor (any de
glòria per a l'Orpo amb els seus concerts triomfals
a París i Londres), i si exceptuam el temps necessari per
a consolidar el cànc de veu, he format part ininter-
rompudament de la secció coral durant 60 anys i estic (am-
be dit) primer com a cantant de la secció de veus, després de
la secció d'homes simultanejant amb les tasques de
mestre auxiliar de les classes de solfeig, i qualque vegada
amb algun anaf parcial del cor, niés tard en 1941
com a subdirector proposat per l'inoblidable Lluís.

Pujol, llavors director - successor del meu pare a la seva mort, i finalment, des del gener de 1946 com a Director a la mort del Mre Pujol, afeixentat per la Junta General a proposta de la Directiva

Però hi ha alguna cosa més que tot això: els canvis de l'Orpó es pot ben dir que han estat el motiu constructor de la nova vida des de la nova naixença. Imaginen de quina manera han entrat dins la nova ànima. Ells hi han format un pòsit indestructible. I les ensenyances i els mètodes del meu pare i dels altres mestres, gràcies a les quals (no em causaré de repetir-ho) l'Orpó ha analitzat els seus majors triomfs, dotant-los d'una personalitat ímica, perquè no han estat esclaus d'un sistema "standard", sinó fills de la personalitat artística i humana dels seus creadors.

Quan vaig prendre possessió de la direcció de l'Orpó, vaig fer clara al·lusió al seu esperit tradicional. Ara em sento orgullós de re-afirmar que he estat sempre fidel a aquest esperit, i que no vol pas dir, com he insistit abans, que

no crepus que aquest havia de sobreviure estancat, car" (4)
crec amb la natural i recta evolució, sempre que aquesta
sigui filla d'aquell impuls vital que Déu va infondre a
les forces de la natura, i que ell fa vibrar dins nos-
tre, i som obedients a la seva veu.

Com altres vegades, no em causaria de repetir-ho; Seria
treball insignificant no pot haver-hi resultat satisfactori. És
precis patir, xeripicar - i no descurant cap detall. Si cal no
dubtar que els diuers "amateurs", poden ~~conferir~~ ^{emulgar} i adreixar im-
par els professionals en perfeció tècnica. Unicament que
el ritme de treball, en aquells és, per necessitat molt més
lent. Cal, per tant, tenir present que els diuers "amateurs"
com més hagin ~~intenció~~ ^{pràcticat} la tècnica vocal i la lectura
d'aquest treball de conjunt serà molt més plaures.

Però cal tenir present ^{també} que l'"Orfeo" Català és ~~una~~
molt més que tot això, l'"Orfeo" Català és una obra
d'amor i de cultura popular. És una obra fonament ca-
talana, impregnada de l'esperit de Catalunya. Així
era un vincle entre tots els seus components, especial

- ment entre els seus cantaires, que fa d'ell que
li dona un caràcter que el diferencia d'altres
institucions corals indubtablement perfectes, però
potser mancades d'aquest segell característic. Ja ho digué
el gran mestre Nicolau en el discurs presidencial pronunciat
en la Setena Festa de la Música Catalana celebrada el 14 de
Març de 1917 amb motiu de les noces d'argent de l' "O.
C.": "Els grans cors formats per professionals, en les millors
execucions únicament fan sentir els matisos de ritme i d'in-
tensitat que es poden consignar gràficament en la partitura,
els choiristes hi són inconscients, com les pedres d'un edifici,
del conjunt de l'obra i del sentiment que l'ha inspira-
da, la impressió que en resulta imposa sempre, però
rarament emociona; quan common, l'emoció és la que
desperta l'obra arquitectònica, purament subjectiva, filla
únicament de la inspiració que l'ha creada, mai de
la vibració sentimental del medi expressiu. Les agrupa-
cions d'aficionats nascudes a l'enalt d'un ideal, tenen

un fons sentimental propens a sobreixir, i la força i ⑥
l'espontaneïtat d'aquest fons en fan difícil l'ordenació;
els costa harmonitzar-lo amb la limitació i proporció
musical: o la disciplina indispensable a la rítmica i a la
dinàmica o peguen el sentiment, o el sentiment desequilibra
el conjunt. L'Orfeo obté aquest equilibri d'un mode per-
fecte. El jovent que el neguit de renovació artística i pa-
trística acobla sota la seva senyera, habituat elementalment
a ordenar el sentiment per la pràctica col·lectiva del cant
popular, i flexibilitzat per la preparació tècnica i l'espí-
ritual que cada obra requereix, conservant l'harmoni-
a del conjunt, sense destruir cap línia, vibra a l'un-
nissó d'en Millet. Vibrant així l'Orfeo és admirat
i estimat de Tathom.

"Es admirat i estimat, perquè junt amb les caracterís-
tiques de races i de temperaments, fa sentir el fons comú
d'humanitat i el sentit d'eternitat que les obres

contenen." afegint després aquestes paraules (7)
admirables que constitueixen, uns dubte del "credo"
ideal de ço que deu ésser la interpretació de l'obra
musical i que ell creia que s'encarnava en les
de l'Orfeo Català gràcies per l'ànima del seu fundador
i que jo crec que ara més que mai podem servir-nos
de nos i guiar: ~~les~~ "les obres en que brilla la
guisina divina de la inspiració, tenen un pregon sen-
tit d'eternitat, un sentit de cosa definitiva: la bellesa
és per a nosaltres una rosada de repòs i de destí-
nada. ella dona a la nostra vida, que és una con-
tinua pregunta, la pau d'una definició. És per
aquest sentit i aquest fons que les obres s'entenen
davant les divisions de les pàtries i s'universalit-
zen. És per aquest sentit i aquell fons que l'Orfeo
fa comprendre i fruir: a nosaltres les bores masses
del nord nord; als del nord, els nostres meridianismes

luminosos, als francesos, als subjectivismes germànics; ⑧
als germans les elegàncies franceses, als romàntics,
les formes clàssiques, als tradicionalistes, les intuïcions
romàntiques, als senzills, les inquietuts dels esperits
complicats; als complicats, la frescor i ingenuïtat
dels senzills. Com boires, colors, subjectivismes,
elegàncies, fruits de consciència, intuïcions, inquietuts
i sinceritat, les expressa amb l'accent de l'apòstol
ple d'una noble missió; amb la fe del que fa
obra de justícia; amb la convicció del que es sent
segellat ~~per~~ per una força superior, és tot seguit
admirat, tot seguit estimat; les obres expressades
aísi van de dret al cor amb el raig de llum de
l'inspirat "

Veuem, ^{doncs,} amb quin to més elevat pujava el sttu. Nicolau
l'obra de Millet a l'Orfeó Català, d'aquest gran artista, home
de fe tan inqulbrantable com la seva fe religiosa, sociò-
les nat i patriota cent per cent, ja ho digué un dia, el

fundador de l'Orfeó Català enviant sobre la gènesi dels
Catalunya; "Aquesta obra, diria, està encara i patètica com
artística. No és tot fos en una sola cosa, en el cant, cant
que és expressió d'una fe, d'un amor, d'una força
irresistible que ens sentim a dins, aquesta fe, aquest
amor, aquesta força ens agermana i és la valor essencial
de cada agrupació. Si entre nosaltres sortís un chor que
fos una meravella de perfecció artística mai sentida, pe-
rò que no portés aquesta fe i aquest amor, que posin indi-
ferent per a Catalunya i sa poixança, aquest chor afus-
ta meravella artística, la rebutjariem com a ger-
mana borda, perquè li faltaria, l'ànima que a
nosaltres ens agermana i els fa ésser el que som.
~~han d'ésser meditades per tal constituir~~

(9)

Paraules que han d'ésser meditades per tal constitueixen
l'essència de la nostra institució segons el prouament del seu
fundador, que potser faran sempre maliciosament
a algun dels nostres petits enaats, però que nosaltres

havem de meditar, per tal com constitueixen (10)
l'essència de la nostra institució segons el pensament
del seu fundador.

Pensau, doncs, tot un programa que fins ara havem
procurat complir amb els mitjans de que hem disposat,
amb dies de glòria i de sofriment, amb ~~circum-~~
stàncies favorables o adverses, però sense perdre la
fe. L'Orpo ~~ha estat~~, en el transcorrer de la seva història,
~~exaltat en grans superlatius~~, ha estat objecte d'exaltament
en grans superlatius i de crítiques totalment negatives o ad-
verses, però àdhuc en aquests casos ha tingut la força atra-
ctiva d'un iman poderós; tots els seus detractors l'han vol-
gut o han pretès redimir-lo. No hi ha demostracions palpables
de la seva força.

~~No voldria donar per acabada aquesta paraula sense dir que~~
~~gràcies més eficients obtenim col·laboradors de la nostra inflada~~
Encara que, com he manifestat al principi, la meua

presència i activitat dins la secció coral hi serà present mentre (11)
 Deu em doni força suficient i tingui el beneplàcit de tots usatges,
 estimats consois, en fins la nova activació externa al
 davant de l'Orfeo, vull donar les gràcies a tots els meus
 eficientíssims col·laboradors ^{artístics} que m'han ajudat i aconsellat
 tan eficaçment en la nova singladura, i alguns dels quals
 ja no pertany al món dels vius. Vull citar, no més, els més significats, el
~~llavors amb la secció coral~~ i vafi rompes en ell l'aprenent i ajut a tot els altres. Senyalo en
 primer lloc dins la secció coral, l'estimat Miquel Tormà d'una
 manera especial el mis lligat amb l'historial de l'Orfeo, el
 subdirector ~~de qui tantes suggerències~~ mestre Joan Tormà
 a qui ~~tantes~~ de tantes suggerències, sic deutor. Ell junt
~~passant~~ amb jo, Jordi Selguers, de porta tradició fami-
 liar a l'entitat, i el priu es parla, ~~perquè~~ el triunvirat
 ple d'il·lusions que guia la mar de la secció coral fi-
 ma i regna a la conquesta de noves glòries ^{per alguns}
~~excessos~~ ~~per Jordi Selguers~~ alentats i protegits per aquella
 ombra benefactora excepcional i providencial

que fou Felix Millet a qui encara tant ensorem i que (12)
en aquest moment evoco amb tot el fervor i agraï-
ment de la meua ànima.

Més tard, en cessar llargues en la subdirecció vaif
tenir la sort que acceptés ocupar aquest lloc l'amic Adolf
Sabaró, estretament lligat a la vida orfeònica cata-
lana i excel·lent músic, i, per tot amic lliat i fi-
delíssim el qual tant serveis inestimables ha prestat
a l'Orfeo en l'exercici del seu càrrec, i a d'altres quan
per raons de salut hagué de renunciar-li. També en
gràcies a l'amic Llopy Español p'qui continuar treballant fruiti-
rament la reunió de nois convertida més tard en reunió
de nois i noies. Ultimament, ^{amb el suport de} Felix Millet i Vilera den-
ta un empelt de renovació entroncant-se amb la sava-
ntiga, ha entrat a l'Orfeo 80 que ha succeït també
amb la incorporació de nous elements joves als quals
den'tro molta continuïtat emmirallant-se amb l'exem-

- ple dels que hi han deixat un tros de la seva pecon- (B)
- da existència.

Yara em toca parlar dels cantaires, pedra angular de la institució. Comptem n'en he conegut, intimant amb bon nombre, i albert-ne exemples, que han estat estimul, i esperò en les febles, que hagi pogut experimentar en el període històric de l'Orfeo, que comprèn quan tota la meua vida. Sense ells la meua terra de miure no s'hauria pogut desenvolupar, ~~per~~ ah, però ells han restat en l'anonimat, i el nostre, havem gallejat (perdonen l'expressió) davant el públic. Tot havem rogit per tal de preparar degudament des de l'adorable cançó popular a les grans obres de la cançó universal, i àdhuc aquelles l'essència de les quals potser no foren prou còrrada pel públic. Per tant, és just que a tots vulguem retre homenatge, i més especialment encara a aquells que

(segueix a l'altre plana)

119
jardells de la fe més ardorosa han cremat la seva vida a l'Orpò. Ells estaran sempre dins el meu cor mentre jo visqui.

~~De la tasca que amb tots els que he arromenat~~
De la tasca que amb tots aquests elements havem pogut realitzar ~~es~~ que tenim motius per estar-ne orgullosos en el llarg període de la nova direcció. ~~Orls que~~ ~~tenim motius per estar-ne orgullosos.~~ ~~encara que no preténim que sabem~~ ~~de les nostres limitacions i els nostres defectes~~ ~~i si hi ho podria haver-ho fet altrament?~~ Ara bé, tinc l'absoluta tranquil·litat d'haver complert amb l'Orpò Català; i hi hagués de tornar a començar, no m'apantaria del camí seguit, malgrat que hagués pogut intuir que en uns de dies de glòria i de satisfacció plena, en veindrien altres de fonda pena i adolor de martiri.

15
Jacabo ariat: no em resta més que donar les gràcies als
membres de les juntes directives dels qui he rebut atencions
i deferències en tant en l'ordre extern com en l'íntim
que queden gravades en la meua pensa i en el meu cor -
fent vots perquè la confiança i unió mútues entre tots els
elements que constitueixen el "rodatge" de la nostra entitat
sigui cada dia més fecunda pel bé de la nostra entitat,
i cordial, i en oferir novament la meua col·laboració
activa ~~oberta~~ en avui la meua presència gràcies
a Déu, no és un comiat, abraço al nostre President
en representació de la Junta i de tots els veïns
i a l'altre Millet, fent vots perquè el seu nom i
la seva actuació a l'Oficina Catalana no desdigni mai
de l'altre Millet present i viu en tot moment
ara i sempre.

El mestre Lluís Mª Mulet ha manifestat a la Junta Directiva de l'Orfeó Català, el seu desig d'exposar a la Junta General, per a la seva aprovació, els raons que l'indueixen a censar en la responsabilitat de Director de l'Orfeó Català, i bé amb el desig de continuar col·laborant activament en les tasques directives del cor i en la vida de l'entitat. Per tant la Junta convocarà l'Assemblea General de veus, a la qual correspon de sancionar l'esmentada cessació, i en aquest cas, el nomenament de nou Director.

La Junta al conèixer aquest desig del mestre, considerà els molts mereixements de que s'havia fet acompanyar després de més de trenta anys de dedicació plena, eficient i memorable a les tasques de Direcció, corresponent i emotivament als sentiments del mestre, i acordà prometrejar-lo en el seu dia.

L'Assemblea General de veus, serà convocada els primers dies de Febrer.

LLUÍS M.ª MILLET I MILLET

Barcelona 14 Desembre 1976

Benvolgut amic Maragall: Després de la conversa d'ahir, ~~amb~~
i del canvi d'impressions a la junta, i per tal d'evitar confu-
-sions o malentesos en la nota que hipotèticament pugui donar-
-se a la premsa, m'interessa manifestar, que d'acord amb
l'article 18 del nostre Reglament General, em considero
Director de l'Orfeo Català fins que la Junta General
Extraordinària no hagi aprovat la meua cessació del
càrrec. Per tant, li prego que, contràriament a ço que V.
em va manifestar ahir, no es suprimissi el meu nom
com a Director als programes dels concerts que s'efectuin
fins aquella data.

No dubtant venir en atès, el saluda amb afecte
Jordi M.ª Millet

El nostre Lluís Estillett ha manifestat en la Junta Directiva de l'Orfeó Català el seu desig de ^{expressar} ~~propor~~ a la Junta General la raó que l'indueixen per a la seva aprovació, les raons que l'indueixen a cessar en la responsabilitat de Director de l'Orfeó Català, i bé amb el desig de continuar col·laborant ^{activament} en la tasca directiva del cor is en la vida de l'Entitat; Per tant la Junta, convocant l'Assemblea General de veïns a la qual ~~deu~~ ^{deu} ~~convocar~~ ^{convocar} de l'entenda aprovà i en aquest cas el nomenament de nou Director

La punta al ^{condemnat} ~~condemnat~~ aquest dia del nostre, comindat el nostre
marinament de que s'havia fet creuada després de que de 10 anys
de dedicació plena, eficient i inintermitent a la tasca de guerra,
correspongué emotivament als sentiments del nostre, i
avui hem mort, an-lo en el món.

2. L'ensemble principal de bois, sera constitué de 4 ou 5
des de 15 cm

- 1ª Antecedents - Alternatives proposicions de que pleguem esment - u
amb on sens, qui tant vegades havien passat través

2ª Letra dia 14.

3ª Proposició 30 Desembre.

Observacions: No em plau el títol. Jo no deixo res. Vauz expressar les raons: el
fill; obrir pas. ^{Salut} Suprimió "en tot el que calgui. La col·laboració és total i
efectiva.

Així no s'expressen les causes. Cal expressar-les en breu. Com així man-
teix, o anunciar que es farà en la Junta General a qui vull donar compte
de tota la meua gestió i de la manera que veig actualment l'Orfeó.
Una barra amb els elogis del projectat document - ja tremolen amb
la meua amurada intervenció.

Jo em plauria parlar amb els cantaires sense la necessitat
de document. (Dia 14 Gener)

Ult a la paraula dimissió. No hi ha tal dimissió sinó una
~~proposició~~ cessació que tra d'aprovar la Junta General, segons
article 18 del Reglament

El mestre Lluís Mª Millet ha manifestat a la Junta Directiva de l'Orfeó Català el seu desig d'exposar a la Junta General, per a la seva aprovació, les raons que l'indueixen a cessar en la responsabilitat de Director de l'Orfeó Català, si bé amb el desig de continuar col·laborant activament en les tasques directives del club i en la vida de l'entitat. Per tant la Junta, convocarà l'Assemblea General de socis, a la qual correspon de sancionar l'esmentada renúncia, i en aquest cas, el nomenament de nou Director.

La Junta al considerar aquest desig del Mestre, considerarà els molts merèxits de que s'havia fet acaador després de més de trenta anys de dedicació plena, eficient i memorable a les tasques de Direcció, correspongué emotivament als sentiments del Mestre i acordà homenatgejar-lo en el seu dia
 i l'assemblea general extraordinària de socis, ha convocat el

Benvolguts consociis:

(1)

En una de les reunions de la nostra Junta Dire.

- tiva tinguda a primers d'aquest curs (18 Octubre), vaig
anunciar que tenia el propòsit de renunciar a la direcció
plena de l'Orpo Català, a la que soc dentor d'hores i e-
- novacions inoblidables; ~~(i perquè no dir ho)~~; ~~d'hores de~~
~~reguit i d'angorosa~~. Però que quedés ben entès, vaig
afegir, que si aquesta assemblea seguia otorgant me
la seva confiança, no renunciava pas a la col·la-
- boració artística efectiva i continuada a les seves ta-
- - ques [perquè amb recta consciència encara ho creia
necessari]. Dos motius principals m'indueixen a
fer-ho: un el tal de donar un allenyament
al meu estat ~~de~~ físic i general, en descarregar-me d'una
tan alta responsabilitat; i l'altre motiu, el de res-
- ponsabilitzar i donar pas a la joventut, i, concretament,
a qui crec que pot portar l'Orpo a bon terme, si és

humil a tenir en compte els consells dels qui 3
possiden una experiència adquirida en el transcur
de llargs anys, i que en res s'oposa a les conquestes
d'una enraonada evolució. Vull dir, si és obediència
a ~~tenir en compte~~ a l'impuls de la seva natura,
sense menyspreuar tot l'edifici que al voltant de
la nostra obra han edificat els seus avantpassats ar
tístics.

Haig de confesar, però, que ^{en} deixar l'efectivitat d'aquest
Càrec, no he faig sense una recança molt fonda. Des
de l'any 1914, en que vaig entrar a formar part de la se
cció de veus del cor (any de glòria per a l'Orfó amb els
seus concerts triomfals a París i Londres), i si excep
tuem els temps necessaris per a consolidar el canvi
~~de veus~~ de veu, he format part de la secció coral de
vint seixanta anys i escassos, primer com a cantaire de
la secció de veus (com he dit), després de la secció d'homs
simultanejant amb les tasques de mestre auxiliar; an
tard, en 1941, com a sub-director, proposat per l'institució

- El Sr. Pujol, llavors director successor del meu pa- 3
re, a la seva mort, i finalment, des del febrer de 1956. Com
a Director, a la mort del Sr. Pujol, rependat per la
Junta General, a proposta de la Direcció.

Però hi ha quelcom més que tot això: els contes de l'Orfeo, be
es pot dir que han estat el motor-conductor de la nova vida
des de la nova naixença. Imaginem de quina manera ha-
guinat dins la nova ànima. Ells hi han format un pro-
-sit indestructible. I els ensenyaments i els mètodes, del
men pare i dels altres mestres, gràcies als quals (no em can-
-rare de repetir-ho) l'Orfeo ha assolit els majors triomfs,
~~data~~ en dotar-lo d'una personalitat única, perquè no
han estat esclaus d'un sistema "standart", sinó fills de
la personalitat artística i humana dels seus creadors

Quan vaig prendre possessió de la direcció de l'Orfeo, vaig
fer clara al·lusió al meu esperit tradicional. Ara, en sen-
-to orgullós de re-afirmar que he estat sempre fi del a
aquest esperit, i que no vol pas dir, com he insinuat
abans, que no cregues que aquest havia de sobreviure

estancat, car crec amb la natural i recta evolució, i
sempre que aquesta sigui filla d'aquell impuls vital que
Diu traïu a les forces de la natura, i que ell fa vi-
-brar dins nostre, i som obedients a la seva veu.

I com altres vegades, no em cansaré de repetir-ho: Sen-
-se treball suficient no pot haver-hi resultat satisfac-
-tori. Cal no dubtar que els cors "amateurs" poden enun-
-ciar i àdhuc superar els professionals en perfecció tècnica. Un-
-cament que el ritme de treball en aquells és, per necessitat molt
-més lent. Cal, per tant, tenir present que els cors "amateurs",
com més hagin practicat la tècnica vocal i la lectura, llur tre-
-ball de conjunt serà molt més plaer.

Però, cal tenir present, també, que l'Orfó Català és molt
més que tot això. L'Orfó Català és una obra d'amor i de
cultura popular. És una obra fonament catalana, impugnada
de l'esperit de Catalunya. Això crea un vincle entre tots els seus
components, especialment entre els seus cantaires, que li da-
-na un caràcter que el diferencia d'altres institucions corals

indubtablement perfectes, però potser mancades d'aquest x. 5
- gell característic. Ja ho digué el gran mestre Nicolau en el
discurs presidencial pronunciat en la Setena Festa de la
Música Catalana, celebrada el 14 de Març de 1912 amb motiu
de les noces d'Argent de l'Orfeo Català: "Els grans
chors formats per professionals, en les millors execucions,
únicament fan sentir els matisos de ritme i d'intensitat
que es poden consignar gràficament en la partitura;
els choristes hi són inconscients, com les pedres d'un edi-
- fici, del conjunt de l'obra i del sentiment que l'ha
inspirada; la impressió que en resulta imposa sempre
però rarament emociona, quan common, l'emo-
-ció és la que desperta l'obra arquitectònica, pura-
-ment subjectiva, filla únicament de la inspiració que
l'ha creada, mai de la vibració sentimental del medi
expressiu. Les agrupacions d'aficionats nascudes a
l'exalt d'un ideal, tenen un fons sentimental propi
a sobreixir, i la força i l'espontaneïtat d'aquest
fons en fan difícil l'ordenació; els costa harmonitzar-lo

amb la limitació i proporció musical: o la (6)
disciplina indispensable a la rítmica i a la dinàmica
ofeguen el sentiment, o el sentiment desequilibra el conjunt. L'Orfeo obté aquest equilibri d'un mode
de perfecte. El jovent que el neguit de renovació artística i patriòtica acobla sota la seva senyera, habituat
elementalment a ordenar el sentiment per la pràctica col·lectiva del cant popular, i flexibilitzat per
la preparació tècnica i espiritual que cada obra requereix, conservant l'harmonia del conjunt,
sense destruir Cap línia, vibra a l'uníssim d'en
semble. Y vibrant així l'Orfeo es admirat i estimat
de tot hom.

"Es admirat i estimat, perquè junt amb les característiques de races i de temperaments, fa sentir el pens comú d'humanitat i el sentit d'eternitat que les obres contenen", i afegeix després aquestes paraules

admirables que constitueixen, sens dubte, el "credo" (7
ideal de ço que ~~deu~~ ha d'ésser la interpretació de l'obra
muntal, que ell creia que s'encarnava en les de l'Orfè d'a-
talà guiat per l'ànima del seu fundador, i quel poen
que ara més que mai poden servir-nos de nord i guia.
"Les obres en que brilla la gaspita divina de la inspiració
-ció, tenen un pregon sentit d'eternitat, un sentit de
cosa definida: la bellesa és per a nosaltres una rosada de
repòs i de desllinçança; ella dona a la nostra vida, que és
una contínua pregunta, la para d'una definició. És per ~~aquest~~
aquest sentit i aquest fons que les obres s'enlairen damunt
les divisions de les pàtries i s'universalitzen. És per aquest
sentit i aquest fons que l'Orfè s'ha de comprendre i ~~fra~~
-ir i a nosaltres les boies marissas del nord, als del
nord, els nostres meridionalismes lluminosos, als fran-
-cos, els subjectivismes germànics, als germans les ~~el~~
-gànies franceses, als romàntics, les formes clàssiques,

als tradicionalistes, les intricacions romàntiques, als senzills
 les inquietuts dels esperits complicats, als complicats
 la frescor i ingenuïtat dels senzills. I com boires, colors,
 subjectivismes, elegàncies, fruits de consciència, intencions,
 inquietuts i sinceritats, les expressa amb l'accent de
 l'apòstol ple d'una noble missió, amb la fe del que fa
 obra de justícia, amb la convicció del que es sent regelat
 per una força superior, és tot reguit admirat, tot reguit
 estimat; les obres expressades així van de dret al cor
 amb el raig de llum de l'inspirat".

Vegen, doncs, amb quin to més elevat jutjava el lltre. Vi-
 -colau l'obra de Millet a l'Orfeo Català, d'aquest gran
 artista, home de fe tan ingrebrantable com la nova fe re-
 -ligiosa, sociòleg nat i patriota cent per cent. Ja ho digué un
 dia, el fundador de l'Orfeo Català escrivint sobre la gènesi
 dels orfeons de Catalunya: "Aquesta obra, deia, es tan re-
 -cial i patriòtica com artística; ho és tot, fos en una sola

~~sola~~ cosa, en el cant. cant que és l'expressió d'una⁹
fe, d'un amor, d'una força irresistible que ens sentim
a dins. aquesta fe, aquest amor, aquesta força ens
agermana i és la valor essencial de cada agrupació.
Li entre nosaltres, sortís un chor que fos una meravella
de perfecció artística mai sentida, però que no portés aque-
sta fe i aquest amor, que fos indiferent per a Catalunya
i sa poïxomea, aquest chor, aquesta meravella ar-
tística, la rebutjaríem com a germana borda, per-
què li faltaria l'ànima que a nosaltres ens agermana
i ens fa ésser el que som!

Paraulas que potser ^{parien} ~~faran~~ somriure ~~maliciosa~~
algun dels nostres petits cenacles, però que nosaltres
hauem de meditar, per tal com constitueixen l'essència
de la nostra institució segons el pensament del seu fon-
dador.

Heus ací, doncs tot un programa que fins ara havem pre-
curat complir amb els mitjans de que hem disposat, amb dies
de glòria i de sopor, amb circumstàncies favorables o ad-

-verses, però sense perdre la fe. L'Orfeo en el triomf (10 de la seva història, ha estat objecte d'exaltament en grans superlatius, i de crítiques totalment negatives o adreßes, però àdhuc en aquests casos ha tingut la força atractiva d'un iman poderós: tots els seus detractors han volgut o han pretès redimir-lo. No hi ha demostració més palpable de la seva força.

Encara que, com he manifestat al principi, la meua presència i activitat dins ^{de les tanques dividides de} la secció coral hi serà present mentre Déu em doni força suficient i tingui el beneplàcit de tots vosaltres, estimats consois, en finir la meua actuació externa al davant de l'Orfeo vull donar les gràcies a tots els meus eficientíssims col·laboradors artístics que m'han ajudat i aconsellat tan eficaçment en la meua singladura, algun dels quals ja no pertany al món dels vius. Vull citar només els més significats lligats amb la secció coral, i vull-ge compres en ells l'agraïment i afecte a tots els altres. Senyalo d'una manera especial el més lligat amb l'historial de l'Orfeo, el subdirector, Mestre Joan Tomàs a qui de tant en tant de germans soc deutor, ell junt amb Josep Jordi Horgue.

(17)
- res, de porta tradició familiar a l'entitat, i el qui es pot
formaren el triumvirat ple d'il·lusions que guià la nau
de la secció coral, ferma i segura, vers la conquesta de no-
- ves glòries, alentats i protegits especialment per aquella om-
- bra benefactora excepcional i providencial que fou Felix Millet
a qui encara tant enyorrem, i que, en aquest moment l'ho-
- ro amb tot el fervor i agraïment de la nostra ànima.

Més tard, en cessar Llanguera en la sub·direcció, vaig tenir
la sort que acceptés ocupar aquest lloc l'amic Adolf Balbani,
estretament lligat amb la vida orfeònica catalana i
excel·lent músic i sobre tot amic lleial i fidelíssim,
el qual tant serveis inestimables ha prestat a l'Orfeó en
d'exercici del seu càrrec, i a l'altre gran, per raons de salut
pagué de renunciar-li. També gràcies a l'amic Wöpes
esperem pogué continuar treballant fructíferament la se-
- ció de nois, convertida més tard en secció de nois i noies
últimament amb la joventut de Lluís Millet Boras
i Vicenç Acuña, un embellit de renovació, entroncant

- se amb la lava antiga, ha entrat a l'Orfè, 80 (12)
que ha succeït també amb la incorporació de nous
elements joves als quals desitjo molta continuïtat en
mirallant-se amb l'exemple dels que hi han deixat un
tros de la seva segona existència

Jara em toca parlar dels cantaires, pedra angular de la ins-
titució. Comptem n'hi ha conegut, intimant amb bon nombre, i
rebutant el exemple, que han estat estímuls i esperó en febleses
que hagi pogut tenir en el període històric de l'Orfè, que
compreu quasi tota la meua vida. Sense ells, la meua tasca
de músic no s'hauria pogut desenvolupar, ah, però ells
han restat en l'anonimat, i els mestres havem gallegat
perdonem l'expressió davant el públic. Tots havem so-
fert per tal de preparar degudament des de l'adorable can-
ció popular a les grans obres de la música universal, ~~totes~~
i a donar aquells l'essència de les quals potser no fou prou
coguda pel públic. Per tant, és just que a tots vulguemetre
homenatge, i més especialment encara als qui s'adollen de

la fe més ardorosa han cremat la seva vida a l'Or (13)
- feb. Ells estaran sempre dins el meu cor mentre jo vis
- qui,

de la tasca que amb tots aquests elements havem po-
- gut realitzar en el llarg període de la meua direcció, crec
que tenim motius per estar-ne orgullosos, encara que sabem
bé les nostres limitacions i els nostres defectes. ¿Qui ho podria
haver-ho fet altrament? Ara bé, tinc l'absoluta tranquil-
·litat d'haver complert amb l'«Espò Català», i si hagués de
tornar a començar no m'apuntaria del camí regit, malgrat
que hagués pogut intuir que en mig de dits de glòria i de
satisfacció plena, ~~en vindrien~~ ^{en podrien venir} altres de fonda pena i àdhuc de
martiri.

I acabo ariat: No em resta més que donar les gràcies als
membres de les juntes directives i als conuecs dels qui he
rebut, tant en l'ordre extern com en l'íntim, atencions i deferen-
- cies que queden gravades en la meua pensa i en el meu cor,

fent vots perquè la confiança i unió mútua entre (19)
treballadors, que constitueixen el "rodatge" de la nos-
tra entitat sigui cada dia més fermada i cordial, i en
oprir novament la nova col·laboració activa, car
avui, ~~la presència no és un comiat~~ gràcies a Déu,
la nova presència no és un comiat, obrano al nostre
President en representació de la Junta i de tots els socis,
i a Lluís Millet, fent vots per tal que el seu nom i la nova
actuació a l' "Orfeó Català" no desdigni mai de l'altre
Lluís Millet present i viu en tots nosaltres, ara i sem-
pre.

Lluís M. Millet

5 de Març de 1972